

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobců: **a) M. V., b) nezl. A. V-, c) nezl. N. V.**, žalobci sub b) a c) zastoupeni žalobkyní sub a) jako zákonnou zástupkyní, všichni zast. JUDr. Radimem Vicherkem, advokátem, se sídlem Masná 8, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 2. 2009, č. j. 64 Az 131/2006 – 79,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna zástupci žalobců JUDr. Radimu Vicherkovi, advokátovi, **se stanoví** ve výši 2856 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, již se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2006, č. j. OAM-1233/VL-20-18-2006, kterým byla zamítnuta jejich žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), tedy z důvodu, že žadatelé neuváděli skutečnosti svědčící o tom, že by mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelů již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky

míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností od 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost oprít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatelé žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdili a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jejich kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatelé v kasační stížnosti uvádějí, že jak žalovaný správní orgán, tak krajský soud nedostatečně zjistily skutkový stav a rovněž vycházely ze zastaralých zpráv o zemi původu. Odkázali také na čl. 43 a čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků. Dále požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelé v kasační stížnosti jen obecně namítli nedostatečné zjištění skutkového stavu a dále v podstatě odcitovali znění čl. 43 a čl. 53 Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků. Nejvyšší správní soud se proto mohl kasační stížností a otázkou přijatelnosti zabývat pouze v obecné rovině. Zdejší soud již v minulosti opakovaně vyslovil, že žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl vůči němu dopustit správní orgán v řízení předcházejícím vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen uvést svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Líčení skutkových okolností přitom nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, ale musí být individualizovaným, a tedy od jiných skutkových okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Právní náhled na věc pak nemůže být vyjádřen toliko obecným odkazem na určitá ustanovení zákona a na práva či povinnosti v nich stanovené, ale musí aplikovatelné právní normy subsumovat na vylíčená skutková tvrzení a obsahovat konkrétní o tyto skutkové okolnosti se opírající právní výtky, tj. tvrzení o porušení práva (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 57, rozsudek ze dne 20. 2. 2006, č. j. 8 Azs 172/2005 - 50, rozsudek ze dne 30. 11. 2005, č. j. 7 Azs 294/2004 - 41, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

Problematikou zjišťování skutkového stavu relevantního pro posouzení žádosti o azyl a významem zpráv o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele se Nejvyšší správní soud již dostatečně zabýval např. v rozsudku ze dne 30. 11. 2006, č. j. 4 Azs 264/2005 - 68, nebo v rozsudku ze dne 11. 5. 2005, č. j. 3 Azs 246/2004 - 40, příp. v rozsudku ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40, všechny dostupné na www.nssoud.cz. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poznamenává, že problémy stěžovatelů s v zemi původu nebyly zapříčiněny azylově relevantními důvody ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, tedy pronásledováním z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů. Ze správního spisu je patrné, že stěžovatelé uvádějí jako důvody opuštění země původu problémy se soukromými osobami. Zaměstnavatel manžela stěžovatelky sub a) [otce stěžovatelů sub b) a c)] jej obvinil z krádeže automobilu naloženého zbožím a požadoval zaplacení 8000 USD. Bylo mu uhrazeno jen 2000 USD, ale zbytek požadované sumy již rodina nebyla schopna zaplatit. Zaměstnavatel poté vyhrožoval tím, že ublíží dětem. S problematikou vyhrožování ze strany soukromých osob se Nejvyšší správní soud již dostatečně vypořádal např. ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, nebo v rozsudku ze dne 29. 11. 2006, č. j. 4 Azs 34/2006 - 75, oba na www.nssoud.cz. V daném případě politický systém v zemi původu stěžovatelů podle všech dostupných informací občanům poskytuje možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů ve standardní míře a stěžovatelé v řízení o udělení azylu tuto skutečnost nijak přesvědčivě nevyvrátili. Ze správního spisu naopak zdejší soud zjistil, že se stěžovatelé na policii či na jiné příslušné mocenské orgány v zemi původu nikdy neobrátili. Z toho je zřejmé, že všech reálně dostupných prostředků k dosažení ochrany svých práv u státních orgánů ani efektivně nevyužili. Aby bylo možné sledat absenci státní ochrany, museli by stěžovatelé vyčerpát všechny reálně dostupné prostředky ochrany, což se v daném případě nestalo (srov. např. rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, www.nssoud.cz).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelé sami žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdili, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů.

Stěžovatelé rovněž požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V situaci, kdy byla kasační stížnost odmítnuta, se Nejvyšší správní soud tímto návrhem již nezabýval, nehledě na to, že odkladný účinek kasační stížnosti nastal v případě stěžovatelů podáním kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany přímo ze zákona – § 32 odst. 5 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupci stěžovatelů JUDr. Radimu Vicherkovi, advokátu, který byl stěžovatelům ustanoven v řízení o žalobě usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 2008, č. j. 64 Az 131/2006 – 44, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. písemné podání soudu ve věci samé spočívající v doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tento úkon náleží zástupci stěžovatelů odměna ve výši 2100 Kč podle § 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto podle § 35 odst. 8 s. ř. s. se jeho odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani – o 19 % z částky 2400 Kč, tj. 456 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 2856 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. srpna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu